

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

ŁAGISZYN

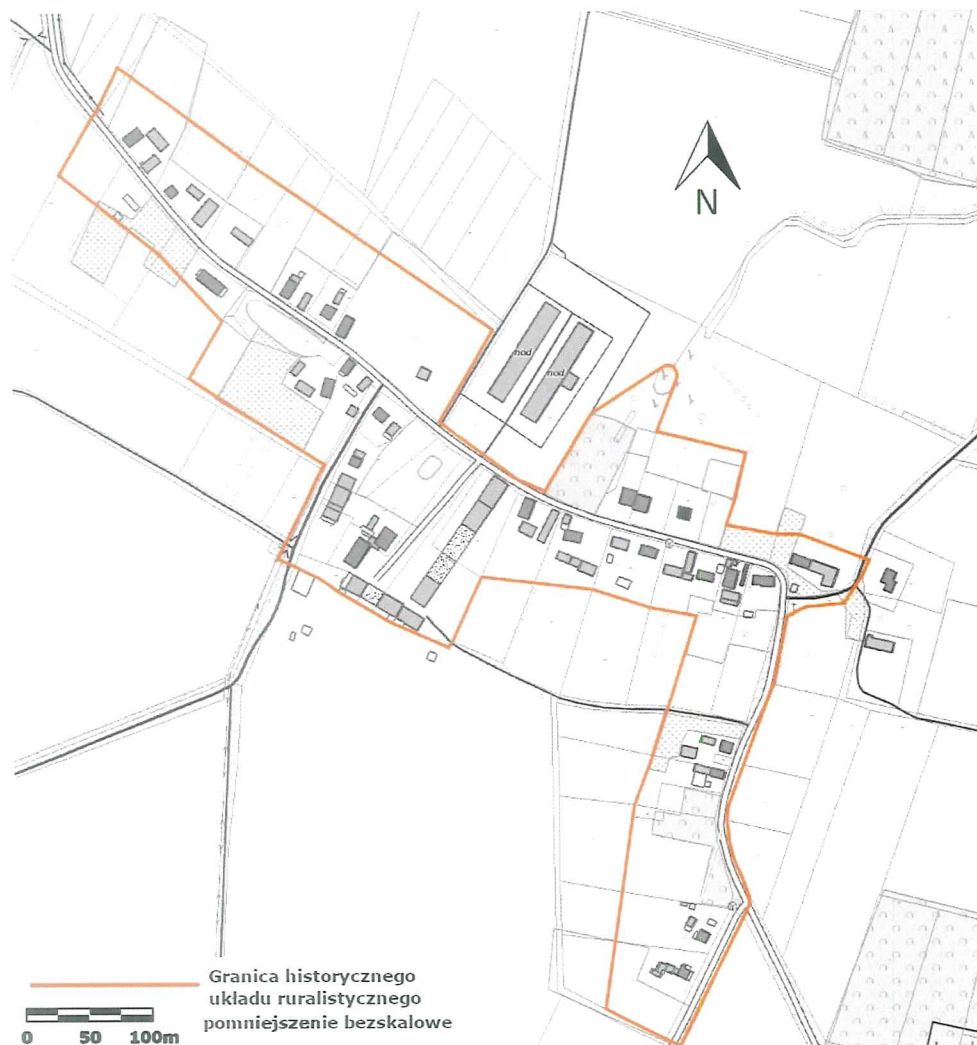
1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI

2. Czas powstania

1580 r.; XIX w.; pocz. XX w.

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

obszar wsi

5. Przynależność administracyjna

województwo dolnośląskie

powiat górowski

gmina Góra

6. Współrzędne geograficzne

N: 51°44'00", E: 16°29'24"

7. Użytkowanie obecne

mieszkalne
rolnicze

8. Stan zachowania

4

Mapa w skali 1:5000 w zał. nr 1.

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwy: pago Wlogosce (1580), Logischen (1670), Ober Logschen, Nieder Logschen (1791), Ober Logschen Nieder- und Ober- (1845), Logischen (do 1945)

Historia: Wieś o metryce nowożytniej. W pocz. XVI w. należała do rodziny von Raussendorf. W poł. XVII w. stanowiła dwa odrębne majątki. Płn. część obecnej miejscowości stanowiła *Ober Logschen*, środkowa *Nieder Logschen*. W każdej z nich znajdowała się siedziba szlachecka.

Ober Logschen

W poł. XVIII w. należały do rodu von Stössel. Wówczas wśród mieszkańców wsi odnotowano 7 chałupników i zagrodników. Przed 1791 r. dobra stały się własnością doktora Knolla. We wsi odnotowano 3 wolnych, 6 omłockowych zagrodników.

Nieder Logschen

W poł. XVIII w. należały do Bergmanna. Wśród mieszkańców wsi odnotowano wówczas 8 zagrodników i chałupników. Przed 1791 r. majątek stanowił własność kobiety o nazwisku Richter. We wsi odnotowano 1 wolnego, 5 omłockowych zagrodników.

W 1843 r. oba majątki zakupiła rodzina Ulm. Na siedzibę obrano majątek *Nieder Logschen*. W rękach rodziny Ulm dobra pozostały do czasów II wojny światowej.

Łagiszyn jest wsią w typie ulicówki. W środkowej części miejscowości, po płd. stronie drogi wiejskiej ulokowany jest zespół folwarczny (pierwotnie *Nieder Logschen*), stanowiący dominantę przestrzenną w krajobrazie. Folwark rozplanowany jest wokół rozległego, prostokątnego podwórza. Zabudowa zach. i płd. fragmentu założenia gospodarczego ma charakter zwarty, wsch. jest bardziej rozproszona. W centralnej części majdanu ulokowany jest budynek rządówki z pocz. XX w., obecnie wydzielony ogrodzeniem i obsadzony sosnami. Zabudowa folwarku w dużej mierze ceglana, pochodzi z k. XIX i pocz. XX w. Część rezydencjonalna z pałacem i parkiem usytuowana była po przeciwnej stronie drogi wiejskiej. Obecnie jest ona zdegradowana. Z założenia zachowane są jedynie fragmenty muru ogrodzeniowego wzdłuż drogi wiejskiej. Park ze zbiornikami wodnymi zachowany jest w formie szczątkowej. Pałac nie istnieje. W II poł. XX w. na miejscu pałacu postawiono budynki gospodarcze o znacznych kubaturach, na terenie parku budynki mieszkalne i pawilon.

Historyczną zabudowę wiejską tworzą, ulokowane po obu stronach drogi wiejskiej zagrody. W części środkowej miejscowości zabudowa jest dość zwarta. Na krańcach płn. i płd. rozlokowana luźno. Budynki pochodzą z k. XIX, pocz. XX w. Są to skromne obiekty murowane o prostych, zwartych bryłach, opartych na rzutach wydłużonych prostokątów, kryte stromymi dachami dwuspadowymi, z pokryciem z dachówki karpiówki w kolorze ceglonym o elewacjach ceglanych albo wykończonych tynkiem. W płd. części miejscowości, przy drodze usytuowana jest kapliczka z pocz. XX w. W zespole budowlanym wsi wyróżnia się wieżowa stacja transformatorowa. Na terenie folwarku oraz na fragmencie drogi wiejskiej zachowane są historyczne, kamienne nawierzchnie.

Na płd. wsch., w pewnym oddaleniu od wsi ulokowany jest cmentarz ewangelicki z pocz. XX w.

Istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, bibliografia, źródła, materiały kartograficzne w zał. nr 2.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

mgr Beata Basa Miodyńska
sierpień 2024 r.